

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3574/2026
06.05.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Весне Мاستиловић и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници тужиле мал. АА, са боравиштем у ..., чији је законски заступник отац ББ из ... и тужиоца- противтуженог ББ из ..., са боравиштем у ..., чији је заједнички пуномоћник Александар Куљак, адвокат из ..., против тужене-противтужиле ВВ из ..., чији је пуномоћник Љиљана Денић, адвокат из ..., ради измене одлуке о начину виђања и издржавању, одлучујући о ревизији тужене-противтужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 334/2025 од 09.09.2025. године, у седници одржаној 06.05.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене-противтужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 334/2025 од 09.09.2025. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 334/2025 од 09.09.2025. године, одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и потврђена пресуда Основног суда у Прокупљу П2 57/24 од 28.03.2025. године, којом је усвојен тужбени захтев и измењена правноснажна пресуда Основног суда у Прокупљу П2 36/15 од 19.06.2015. године, у делу одлуке о уређењу личних односа мал. детета са мајком, тако што је одређено да ће мајка по претходној најави и у договору са оцем мал. детета, посећивати мал. дете у периоду од 01.06.-01.10. сваке текуће године, летњег одмора, у непрекидном трајању од 10 дана у ... у граду ..., у тесној сарадњи са надлежном социјалном службом у Републици ..., измењена правноснажна пресуда Основног суда у Прокупљу П2 36/15 од 19.06.2015. године, у делу одлуке о издржавању, тако што је обавезана тужена ВВ да на име свог доприноса за издржавање мал. АА плаћа месечно 120 евра, сваког 01.-05. у месецу за претходни месец, почев од 28.03.2025. године, као дана пресуђења па убудуће, док се ова обавеза не буде изменила или угасила, на текући рачун отворен код ..., одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужена ВВ да на име свог доприноса за издржавање мал. АА плаћа месечно преко 120 евра до 250 евра почев од 01.06.2016. године, одбијен тужбени захтев тужиоца ББ да се измени правноснажна пресуда Основног суда у Прокупљу П2 36/15 од 19.06.2015. године, у делу одлуке о издржавању и да се обавезе тужена да на име свог доприноса за издржавање мал. детета плаћа месечно 250 евра од 01.04.2016. године, одбијен као неоснован противтужбени захтев да се самостално вршење родитељског права над мал.

дететом повери мајци, уреди начин одржавања личних односа тужиоца ББ са мал. дететом, на начин ближе описан у ставу петом изреке првостепене пресуде и обавезе противтужени ББ да на име свог доприноса за издржавање мал. детета плаћа месечно 150 евра од 19.04.2016. године па убудуће, док се ова обавеза не буде изменила или угасила на руке мајци ВВ и одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена-противтужила је благовремено изјавила ревизију, из свих законских разлога.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023, у даљем тексту: ЗПП), у вези члана 202. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/2005...6/2015), Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац ББ и тужена су закључили брак ...2007. године. Када је тужена била у четвртм месецу трудноће отишли су у Републику ..., где им се родило заједничко дете мал. АА рођена ...2009. године. Када је мал. АА имала четири месеца, тужена је напустила ... и вратила се у Србију, а мал. дете је остало да живи са оцем. Пресудом Грађанског и кривичног суда у ..., Италија бр. 535/2014 од 12.02.2014. године, брак странака је разведен, мал. дете је поверено оцу на самостално вршење родитељког права, са правом мајке да посећује ћерку у складу са њеним потребама и у сваком случају водећи рачуна о чињеници да је мал. дете напуштено у раном детињству и обавезана тужена да доприноси издржавању мал. детета плаћањем оцу детета 250 евра месечно. Наведена пресуда о разводу брака је призната решењем Вишег суда у Прокупљу Р 3/15 од 16.01.2015. године Тужилац ББ никада није довео мал. АА у Републику Србију. Правноснажном пресудом Основног суда у Прокупљу П2 36/15 од 19.06.2015. године, пресуда Грађанског и кривичног суда у ..., Италија бр. 335/2014 од 12.02.2014. године је измењена у делу одлуке о виђању мал. детета са мајком и одређено да ће се мајка са мал. дететом виђати и састајати у периоду од 01.06.-01.10. сваке текуће године, летњег одмора, у непрекидном трајању од 10 дана, почев од 2015. године па на даље, када отац буде доводио мал. дете у означеном периоду из ... у Србију, да ће се предаја и враћање детета вршити у просторијама ЦСР „Топлица“ у Прокупљу, а мимо овог периода ако отац дође са мак. дететом у Србију и у делу одлуке о издржавању, утолико што је обавезана мајка да на име доприноса за издржавање мал. детета оцу детета плаћа 50 евра месечно, почев од 01.07.2015. године па убудуће.

Тужилац ББ је запослен у ... као ... и остварује месечну зараду око 1.200 евра. Има још једно мал. дете, рођено ...2016. године. Мал. АА је на школовању. Потребе за њену њену школарину и удбенике износе 100 евра месечно, за одећу и обућу 200-300 евра месечно. Тужена ВВ је запослена, остварује месечну зараду око 44.000,00 динара. Има још једно мал. дете, рођено ...2015. године.

Оценом мишљења социјалне службе ..., службе за заштиту малолетних лица у ... од 11.04.2017. године, која је обавила социјалну анамнезу и у кућној посети породици ... обавила разговор и са мал. АА, утврђено је да је мајка напустила породично домаћинство у ... када је мал. дете било у узрасту од 4 месеца, да од момента повратка у Србију више није имала никакав контакт са мал. дететом, нити је доприносила њеном издржавању. Отац детета је процењен као брижан и пажљив родитељ, а његова нова супруга ГГ са којом је у браку од новембра 2016. године као особа од поверења коју је мал. АА добро прихватила, која је емотивно везана за дете и помаже и подржава тужиоца у подизању детета. Мал. АА је добро интегрисана у свом окружењу, у школи и спортским активностима, потврђује да се никада није сусрела нити чула са мајком, потврђује да жели да остане са оцем, не жели да се удаљава од своје куће и видно је забринута на помисао да може се деси да одлази из ... ради виђања са мајком у Србији. Како мал. дете показује страх и отпор према евентуалним сусретима са мајком, мишљење овог органа је да би, уколико суд процени да је у интересу детета да се организују сусрети детета са мајком да та Социјална служба за заштиту малолетних лица процени родитељску способност мајке, њену мотивисаност да одржава личне односе са дететом, да припреми мал. дете на сусрете са мајком и постепено приближава дете мајци путем сусрета организованих у неутралном и заштићеном простору на територији боравишта мал. детета.

Оценом мишљења Центра за социјални рад Топлица у Прокупљу од 19.07.2017. године утврђено је да мајка поседује задовољавајуће родитељске капацитете, васпитне компетенције и својства за вршење родитељског права, да је сагласна да је у најбољем интересу њене мал. кћерке да настави живот у средини у којој је одрасла, да не ремети досадашње навике и функционисање детета у својој средини и да је за евентуално време боравка мал. детета у Србији мајка способна да препозна потребе детета и да их задовољи на прихватљив начин. Центар за социјални рад из Прокупља је дописом од 07.11.2017. године обавестио суд да због чињенице да се мал. дете не налази на територији Прокупља, није у могућности да сагледа и процени здравствени и развојни статус детета и његове потребе, с тим у вези ни да се изјасни о начину уређења личних односа мал. детета са мајком.

На овако утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови применили одредбе Породичног закона и оценили да су се стекли услови за измену претходног модела виђања мајке са мал. дететом и висине издржавања, који су одређени правноснажном пресудом Основног суда у Прокупљу П2 36/15 од 19.06.2015. године, а да није основан противтужбени захтев за измену одлуке о вршењу родитељског права, утолико што би се мал. дете поверило мајци, отац обавезао на плаћање доприноса за издржавање мал. детета и уредили лични односи мал. детета са оцем.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна оцена доказа и правилно и потпуно утврђено чињенично стање на ком је заснована побијана пресуда као и правилна примена материјалног права.

Према члану 3. Конвенције о правима детета, најбољи интерес детета треба да буде од првенственог значаја у свим активностима које се тичу деце без обзира које институције или органи предузимају ове активности. Чланом 8. став 1. Конвенције прописано је да се државе чланице обавезују да поштују право детета на очување свог

идентитета, укључујући држављанство, име и породичне везе, како је то признато законом, без незаконитог мешања, а чланом 9. став 3. право детета одвојеног од једног или оба родитеља да редовно одржава личне односе и непосредне контакте са оба родитеља, осим ако је то у супротности са најбољим интересом детета.

Најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретnog случаја, а елементи за процену најбољег интереса детета, између осталог су узраст и пол детета, емоционалне и развојне потребе детета (васпитне, здравствене, потребе становања, исхране, одевања) и способност родитеља да потребе детета задовоље.

У конкретном случају нижестепени судови су правилно ценили елементе процене најбољег интереса мал. детета и одлуку о неоснованости противтужбеног захтева за измену одлуке о вршењу родитељског права донели након образложене оцене извештаја Социјалне службе за заштиту малолетних лица у ... и мишљења ЦСР у Прокупљу, који су према стању у списима дати на основу процене родитељских капацитета странака и анализе целокупне породичне ситуације. Супротно наводима ревизије, одлука о захтеву за вршење родитељског права није могла бити заснована на самосталном извештају ЦСР у Прокупљу, иако према том извештају мајка поседује задовољавајуће родитељске капацитете, васпитне компетенције и својства за вршење родитељског права, већ на основу оцене свих доказа као целине, а које су нижестепени судови оценили као свеобухватне, исцрпне и у погледу битних чињеница довољне за одлуку о захтеву за вршење родитељског права, а према којима је у најбољем интересу мал. детета, превасходно због интегрисаности детета у свом окружењу, емоционалне везаности и веће упућености на оца, да отац и даље самостално врши родитељско право, имајући у виду и изјаву мајке дату пред Центром у Прокупљу да је сагласна да је у најбољем интересу њене мал. кћерке да настави живот у средини у којој је одрасла, да не ремети досадашње навике и функционисање детета у својој средини.

У погледу тужбеног захтева за измену одлуке о уређењу личних односа детета са мајком, по оцени Врховног суда правилна је оцена нижестепених судова да је у најбољем интересу детета да мајка посећује мал. дете у ... у граду ..., односно у средини у којој мал. дете живи, како се не би реметило његово функционисање и навике, у периоду од јуна до октобра сваке године и да са дететом проводи време у непрекидном трајању од 10 дана, а у тесној сарадњи са надлежном социјалном службом у Републици ..., каква одлука је такође донета на основу прихваћеног мишљења надлежне Социјалне службе у ..., према ком мал. дете не жели да се удаљава од своје куће и показује страх и забринутост на помисао да путује у Србију ради виђања са мајком, са којом никада није остварила никакав контакт, тим пре што Центар за социјални рад из Прокупља није био у могућности да сагледа и процени здравствени и развојни статус детета и његове потребе, самим тим ни да се изјасни о начину уређења личних односа мал. детета са мајком. Супротно наводима ревизије, и по оцени Врховног суда је у интересу детета да се сусрети са мајком организују у сарадњи са Социјалном службом за заштиту малолетних лица у месту боравишта детета, како би ова служба мал. дете припремила на сусрете са мајком и постепено дете приближила мајци путем сусрета организованих у неутралном и заштићеном простору на територији боравишта мал. детета.

Истражно начело, на које се тужена у ревизији позива, у поступцима у вези са породичним односима предвиђено је чланом 205. Породичног закона. Међутим, одлуку о томе да истражује чињенице доноси суд, а у овом случају нижестепени судови су

одлуку о тужбеним захтевима странака донели на основу чињеничне грађе формиране оценом мишљења стручне службе датог након обављене комплетне стручне процедуре које је оцењено као свеобухватно и у погледу битних чињеница довољно за одлуку о тужбеним захтевима странака, због чега и по оцени Врховног суда није било потребно извођење нових доказа прибављањем поновног мишљења надлежних центара уз активно учешће и изјашњење мал. детета, што би најпре могло довести до излагања детета трауми односно негативно утицати на психофизичко стање мал. детета, што нипошто није у његовом најбољем интесу, одуговлачило поступак изазвало непотребне трошкове. Одређени начин одржавања личних односа детета са мајком у овом моменту је примерен постојећим приликама и усклађен је са развојним потребама детета. Истовремено, одлука о моделу виђања омогућава туженој, као родитељу који не врши родитељско право, да реуспостави однос са дететом, да прати раст и развој детета, тим пре што отац подржава виђање детета са мајком.

Правилно су нижестепени судови оценили и да су испуњени услови за измену одлуке о висини издржавања и повећање обавезе тужене да доприноси издржавању мал. детета.

На страни мал. тужиље су се, од доношења претходне пресуде о издржавању, промениле околности утолико што је мал. АА тада имала 6 година, а сада има 16 година, па су се у складу са њеним календарским узрастом повећале и њене месечне потребе. Нижестепени судови су ценили околности на страни мал. тужиље као повериоца и оба родитеља као дужника издржавања, које су од значаја за оцену могућности сваког од родитеља да доприноси издржавању свог мал. детета. По оцени Врховног суда, износ на који је тужена обавезана није превисоко одређен и адекватан да је допринесе задовољењу потреба мал. детета, а да притом не доведе у питање егзистенцију тужене, имајући у виду и да од рођења детета отац самостално сноси све трошкове издржавања мал. детета, свакодневно се стара, брине о детету и васпитава га. Удовољење захтеву у мањем износу од досуђеног не би било у складу са критеријумима прописаним Породичним законом, према ком се приликом одређивања висине издржавања води рачуна и о минималној суми издржавања, коју као накнаду за храњенике, односно за лица на породичном смештају, периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, те да је тужена побијаном пресудом обавезана на плаћање износа који је далеко нижи од законског минимума.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**